

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Právní následky šikany dětmi a mladistvými“

**Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR
Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí**

**Termín a místo konání: 17. dubna 2026 od 9:00
online**

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Šikana ve školách a mimo ně patří k nejvážnějším formám ohrožení dětí a mladistvých. Nejde jen o etický nebo pedagogický problém, ale také o zásadní otázku právní odpovědnosti a ochrany. Pokud se dítě nebo mladistvý dopustí šikanózního chování, nastupují různé právní režimy: od občanskoprávní odpovědnosti za škodu, přes výchovná a ochranná opatření, až po trestní odpovědnost mladistvých. Zásadní roli hraje i práce OSPOD, školy a rodiny, které musí reagovat nejen na konkrétní incident, ale i na dlouhodobé dopady na oběť. Právní rámec je široký: zahrnuje OZ, ZSPOD, ZŘS a OSŘ, zákon o soudnictví ve věcech mládeže, ale také Úmluvu o právech dítěte a Obecné komentáře Výboru OSN pro práva dětí. V popředí stojí zásada nejlepšího zájmu dítěte, ochrana důstojnosti a fyzického i psychického zdraví, právo dítěte být slyšeno a přiměřenost opatření. V praxi vznikají otázky, jak vyvážit ochranu oběti s právem dítěte – agresora na spravedlivý proces a resocializaci, jak reagovat na kyberšikanu nebo skryté formy šikany a jak nastavit koordinaci mezi institucemi. Seminář se zaměří na to, jaké právní následky může mít šikana z hlediska civilního, správního i trestního práva, jaké jsou povinnosti školy, OSPOD, rodičů a dalších institucí a jak efektivně pomoci obětem i pachatelům. Účastníci získají ucelený přehled právní úpravy, judikatury i metodických postupů a naučí se prakticky aplikovat zásady proporcionality, prevence a multidisciplinární spolupráce.

Po absolvování programu bude účastník schopen:

- vysvětlit právní rámec šikany v českém právním řádu

- rozlišit civilní, správní a trestní následky šikany
- aplikovat zásadu nejlepšího zájmu dítěte v rozhodování
- identifikovat odpovědnost dítěte a rodiče za škodu
- rozpoznat hranici mezi přestupkem a trestným činem
- připravit návrhy výchovných nebo ochranných opatření
- spolupracovat se školou, OSPOD a policií při řešení šikany
- zajistit práva oběti včetně ochrany důstojnosti a soukromí
- podporovat resocializaci dítěte – agresora
- zpracovat dokumentaci a podklady pro soud
- uplatnit principy prevence a mediací ve školním prostředí
- využít multidisciplinární spolupráci k řešení složitých případů
- orientovat se v judikatuře českých soudů a ESLP k šikaně
- zabránit sekundární viktimizaci oběti
- nastavit preventivní opatření na úrovni školy a obce

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:

1. Úvod do problematiky šikany

- Definice a formy šikany
- Rozdíl mezi škádlením a šikanou
- Kyberšikana a její specifika
- Epidemiologické údaje a trendy
- Sociální a psychologické dopady
- Rizikové skupiny obětí
- Dlouhodobé důsledky pro agresory
- Mezinárodní kontext

2. Právní rámec šikany

- Úprava v OZ a odpovědnost za škodu
- Povinnosti rodičů a školy podle ZSPOD
- Procesní postupy dle ZŘS a OSŘ
- Úprava v zákoně o soudnictví ve věcech mládeže
- Úmluva o právech dítěte a její zásady
- Obecné komentáře Výboru OSN pro práva dětí
- Judikatura českých soudů k šikaně
- Dopady judikatury ESLP

3. Odpovědnost dětí a rodičů

- Občanskoprávní odpovědnost za škodu
- Společná a subsidiární odpovědnost rodičů
- Odpovědnost školy za škodu způsobenou žákem
- Finanční dopady na rodinu
- Pojištění odpovědnosti a jeho limity
- Etické otázky odpovědnosti dětí
- Judikatura k odpovědnosti rodičů
- Praktické kazuistiky

4. Výchovná a ochranná opatření

- Dohled, omezení, zákaz činností
- Umístění do výchovného nebo diagnostického zařízení
- Povinnost podrobit se odborné péči
- Možnost kombinace opatření
- Přiměřenost a individualizace zásahu
- Úloha soudu a OSPOD
- Monitoring a vyhodnocování opatření
- Rizika stigmatizace

5. Trestní odpovědnost mladistvých

- Provinění a jejich právní důsledky
- Trestní opatření ukládaná mladistvým
- Podmínky trestní odpovědnosti
- Judikatura k trestnímu postihu šikany
- Restorativní přístup a mediace
- Úloha obhájce a soudu pro mládež
- Alternativní opatření místo trestu
- Prevence recidivy

6. Přestupková rovina

- Kdy jde o přestupek
- Sankce ukládané dětem a mladistvým
- Role obce a přestupkové komise
- Spolupráce s policií
- Vztah k trestnímu řízení
- Příklady z praxe
- Riziko bagatelizace přestupků
- Preventivní nástroje obce

7. Role školy

- Povinnost školy předcházet šikaně
- Postupy při zjištění šikany
- Povinnost oznámení OSPOD
- Školní metodik prevence
- Dokumentace a řešení incidentu
- Práce s obětí a agresorem
- Prevence šikany ve školním prostředí
- Příklady dobré praxe

8. Role OSPOD

- Přijetí podnětu o šikaně
- Vyhodnocení ohrožení dítěte
- Návrh opatření k ochraně dítěte
- Spolupráce se školou a policií
- Dokumentace a zprávy pro soud
- Monitoring výkonu opatření
- Podpora oběti a rodiny
- Etická dilemata v praxi

9. Role policie a justice

- Postupy policie při šikaně
- Spolupráce s OSPOD a školou

- Zahájení trestního řízení
- Práva dítěte jako oběti i pachatele
- Soudní řízení a procesní záruky
- Úloha státního zastupitelství
- Kolizní opatrovník a jeho role
- Judikatura k zásahům policie

10. Práva oběti šikany

- Právo na ochranu důstojnosti a zdraví
- Právo na bezpečné prostředí ve škole
- Ochrana osobních údajů oběti
- Možnost náhrady škody
- Psychologická podpora a služby
- Zapojení rodičů a rodiny oběti
- Mechanismy stížností a ochrany
- Prevence sekundární viktimizace

11. Prevence a osvěta

- Školní programy prevence
- Mediální gramotnost a práce s kolektivem
- Peer programy a zapojení vrstevníků
- Role neziskových organizací
- Komunitní a obecní prevence
- Osvětové kampaně
- Systémová opatření státu
- Inspirace ze zahraničí

12. Kazuistiky a metodické závěry

- Modelové případy řešení šikany
- Úspěšné příklady prevence
- Selhání a poučení z chyb
- Restorativní přístup v praxi
- Vzorové postupy školy a OSPOD
- Doporučení pro lokální metodiky
- Diskuse a sdílení zkušeností
- Shrnutí a akční kroky účastníků